

V2000-18 17.02.2000

Fagkjeden Rådhuset - søknad om dispensasjon til prissamarbeid - konkurranseloven §§ 3-1 og 3-9

Sammendrag:

Fagkjeden Rådhuset AS, en byggevarekjede med medlemmer hovedsakelig lokalisert på Sør- og Vestlandet, søkte om dispensasjon fra konkurranselovens forbud mot prissamarbeid for å kunne sette felles priser i forbindelse med markedsføringskampanjer og annen sentral markedsføring. Konkurransetilsynet la til grunn at kjedemedlemmene hadde små markedsandeler i de relevante fylkesvise markeder. En koordinert prissetting som bare omfatter Fagkjeden Rådhuset AS og kjedens medlemmer ble derfor vurdert å ha liten konkurransemessig betydning, og det ble gitt dispensasjon til å fastsette maksimalpriser.

Konkurransetilsynet viser til Deres søknad om dispensasjon i brev av 29. januar 1999 samt tidligere korrespondanse med Dem.

Innledning

Fagkjeden Rådhuset AS, i det følgende kalt Rådhuset, søker om dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 til å kunne sette felles priser i forbindelse med markedsføringskampanjer og annen sentral markedsføring.

Rådhuset er en byggevarekjede bestående av ca. 40 medlemsforhandlere. Rådhuset ble etablert 1. april 1998 og er en fortsettelse av den virksomhet som ble drevet i regi av Fagkjeden Sør. Kjedemedlemmene er hovedsakelig lokalisert på Sør- og Vestlandet. Sentralleddet i Rådhuset, i det følgende også kalt kjedekontoret, er lokalisert i Kristiansand og tilbyr medlemmene felles innkjøp, distribusjon, profilering, markedsføring etc. Rådhuset-medlemmene hadde i 1998 en samlet omsetning [...] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg. kroner (Punkt 16 i brev fra Norgros av 6. mai 1999) (dok.nr.4 - s.nr. 99/327)., en omsetning som retter seg både mot private og profesjonelle sluttbrukere.

Rådhuset ble i 1999 kjøpt opp av Norgros ASA, i det følgende kalt Norgros, som er sentralleddet i Norges største byggevarekjede profilert under merkenavnet Byggmakker. Ifølge Norgros skal Rådhuset fortsatt eksistere som en konkurrerende kjede til Byggmakker. Rådhuset-medlemmene inngår ikke i medlemsmassen til Norgros, og følgelig er Rådhuset og kjedens medlemmer ikke omfattet av Norgros' dispensasjon fra konkurranseloven av 1. februar 2000.

Forholdet til konkurranseloven

I henhold til konkurranseloven § 3-1 første ledd må ikke to eller flere ervervsdrivende for salg av varer

eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, fastsette eller søke å påvirke priser, rabatter eller avanser.

I Deres brev av 29. januar 1999 fremgår det at kjedekontoret i samarbeid med deler av kjedemedlemmene ønsker å sette felles priser i forbindelse med markedsføringskampanjer og annen sentral markedsføring. En slik priskoordinering vil være i strid med konkurranseloven § 3-1 første ledd. Det kan imidlertid med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 gis dispensasjon fra forbudet dersom ett av følgende vilkår er oppfylt:

- a) konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

Det relevante marked

For å ta stilling til om vilkårene for dispensasjon foreligger må det gjøres en avgrensning av de relevante produkt- og geografiske markeder. Det relevante produktmarkedet avgrenses her til å omfatte markedet for salg av byggevarer til sluttbruker. Sluttbrukere, eller siste ledds kjøpere av byggevarer, omfatter både private og profesjonelle kunder, fordi Rådhuset og andre byggevarekjeder omsetter til både private og profesjonelle kjøpere.

Byggevarebransjen omfatter varer fra en rekke mindre produktgrupper som ikke er substitutter for hverandre. Noen sluttforhandlere omsetter varer fra tilnærmet alle produktområder som inngår i byggevarebransjen i vid forstand. Andre forhandlere omsetter bare enkelte av de produkter som benevnes som byggevarer.

Rådhusets medlemmer er representert i produktmarkedene for trelast, andre byggevarer og interiørvarer. Disse markedene kan differensieres ytterligere, men Konkurransetilsynet har valgt å ikke definere disse nærmere fordi konkurranseforholdene i hovedsak vil være sammenfallende for de ulike delmarkedene. Vi avgrenser derfor det relevante produktmarkedet til å være byggevaremarkedet i vid forstand.

Nedslagsfeltet for et byggervareutsalg kan normalt avgrenses til den avstand en kunde er villig til å reise for å besøke utsalget. Hvor langt en kunde er villig til å reise vil imidlertid variere med hvilket produkt han ønsker å kjøpe. Det er naturlig å tro at en kunde er villig til å reise lenger dersom han forventer store prisdifferanser. Mer kostbare produkter vil gjerne gi rom for større differanse i pris, og dermed ha et større geografisk nedslagsfelt. Det geografiske markedet vil derfor være lokale markeder som varierer i størrelse avhengig av hvilke produktgrupper vi snakker om. I Norge vil det derfor eksistere en rekke lokale markeder, og tilsynet har i tidligere saker vedrørende byggevaremarkedet tatt utgangspunkt i landets fylker som en tilnærmet avgrensning av relevante geografiske markeder. Dette vil også bli lagt til grunn i denne vurderingen.

Konkurransetilsynets vurdering og vedtak

Tallmateriale som Konkurransetilsynet tidligere har innhentet viser at Rådhuset har størst konsentrasjon i de tre fylkene Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland. Markedskonsentrasjonen er imidlertid relativ liten og under [...] Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5a, jf. forvaltningsloven § 13 nr. 2. Opplysningene finnes i vedlegg. i samtlige fylkesvise markeder. En koordinert prisregulering som bare omfatter Rådhuset og kjedens medlemmer må derfor antas å ha liten konkurransemessig betydning.

På bakgrunn av ovennevnte og med hjemmel i konkurranse-loven § 3-9 første ledd bokstav c) har Konkurransetilsynet fattet følgende vedtak:

Fagkjeden Rådhuset AS og dens medlemmer gis dispensasjon fra konkurranse-loven § 3-1 første ledd til å avtale at medlemmene ikke tar høyere priser enn de priser som benyttes i den sentrale markedsføringen.

Dispensasjonen trer i kraft straks og gis varighet til 1. februar 2005.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For øvrig vises det til vedlagt skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

Konkurransetilsynet gjør videre oppmerksom på at dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom forutsetningene for dispensasjonen ikke lengre er tilstede. Dersom det er behov for dispensasjon utover det tidsrom som dispensasjonen er innvilget for, bes det om at De søker om forlengelse i god tid før dispensasjonen utløper.

[til toppen](#)